

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 93. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593135920/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

omkring som i et Fata Morgana; vor Gaard var forstorret og forskjønned kommen tilstede, og jeg var landflygtig i den.

Efter nogle Dages Forløb kom Grev Fritz hjem, og Huslæreren hos Valdemars Familie vilde vistnok have sin Tilfredsstillelse, hvis han havde været tilstede og kunnet see ind i mig med Erindring om de Ord, han havde brugt: at jeg var en dæmonisk Natur. Thi medens den virkelige Opgave og Hensigt jo var, at jeg skulde tjene den unge Adelsmands Formaal, saae jeg paa ham som det Redskab, Skjæbnen havde valgt til at tjene mig, til at bringe mig bort, ud til det, som ventede mig. Jeg kunde ikke rigtig føle, at det var mig, der skulde reise med ham, men ham, der skulde bære Lygten for mig.

Alligevel var det første, det afgjørende Øieblik heldigt; jeg troer, der var gjensidig Sympathi tilstede.

Han var temmelig høi og smækker, med blondt Haar, et ungt blondt Skjæg og graablaae Øine, der, idet de ved hans Indtrædelse føre hen over mig, glimtede ligesom en Høgs eller Gribs. Der var en adelig Rovfugle-Natur i ham, en stor personlig Sikkerhed, trods hans Ungdom, en Selvbevidsthed om, hvad hans Venlighed var værd, og hvorvidt han i Uvenlighed turde gaae; men det var en Selvbevidsthed uden Reflexion, en Følge af Fødsel og Omgang med Mennesker. Hans Fader talte Dansk, idet han forestillede os for hinanden, og den Umage, hvormed den unge Mand talte sit overordenlig correcte Dansk, som dog ikke var Dansk, men en Tydskers Forsøg paa Høflighed mod Sproget, gav hans Væsen i Øieblikket noget mere Slebet, end det virkelig havde. Af den Omstændighed, som jeg kjendte fra de første Samtaler med Faderen: at han var en Spiller, havde jeg uvilkaarlig forestillet mig, at der vilde være noget Raskt eller snarere Vildt, forenet med noget Dulgt, en Mangel paa god Samvittighed i enkelte Punkter og en haardnakket Utilboielighed til at holde, hvad han i gode Øieblikke kunde love. Men der var intet Saadant; han var frank og freidig som den, der aldrig havde tvivlet om, at han bevægede sig indenfor sin Ret.

Faderen tog Sagen omtrent, som om han vilde have skaffet sin Søn en Brud. Han vilde i saa Tilfælde ikke befale ham at forelske sig, men føre ham sammen med vedkommende Udvalgte og vente Sønnens Samtykke, eftersom det jo var et Anliggende, der ikke burde afhænge af Lidenskab, men af Fornuft. Det gjaldt om, at Sønnen skulde have en fuldstændig fri Villie uden at komme til Sammenstød med

Faderens Villie. Sønnen havde havt en Aelse om, hvem det var, han skulde træffe ved sin Hjemkomst, og tilstod mig senere, at han havde ventet at møde en Pedant. Han vilde føle sig for med Hensyn til mig og foreslog efter den første Middag, ganske i en Tone, som om jeg var en af hans Egnes, at vi skulde spille Billard. Han overvandt mig rigtignok, men i dette Spil er det Manieren og ikke Udfaldet, der beviser Noget. Selv brød han sig efter de første Partier ikke om Spillet og hans Fader heller ikke; thi for Begge fik det først den rette Interesse ved at vædde, og Begge betvang sig.

Næste Dag efter Frokosten foreslog Grev Fritz, i samme Tone, som en Ting, der fulgte af sig selv, at vi skulde turne, d.v.s. fægte og hugge. Der kom det mig tilgode, at jeg, takket være Ritmester Hemming v. Buch, havde en Evne, der svarede til Lidenskaben for Vaabenbrug. Jeg følte hans Forundring, da jeg kjendte hans Fejter, uden at han kjendte alle mine. Han var det eneste Menneske, jeg har truffet, der ligesom jeg havde Glæde af et godt Stød eller Hug, selv om det gik ud over ham selv. Altid, naar jeg forhen havde mærket, at mine Kammerater i lignende Tilfælde bleve misfornøiede, medens jeg ikke blev det, havde jeg med hemmelig Tilfredshed sluttet, at der hos mig var en pur, misundelsesfri Fornøielse over menneskelig Dygtighed, og jeg lod nu i mit stille Sind samme Ros vederfare Grev Fritz.

Nu gik han et Skridt videre og foreslog en Eftermiddag, da vi vare sammen i hans Værelse, at vi skulde spille Tærninger.

»Dertil har jeg ikke Raad.» svarede jeg.

Dette ligefremme Svar – der forresten ikke kom umiddelbart; thi jeg havde forberedt mig paa det og tvunget mig til det – viste ham pludselig og tydelig, at jeg var den, han fra Først af havde antaget, og forvitrede ham: men med en Finhed, som han havde fra sin tidlige Omgang med Verden, forstod han at komme bort og bringe en Samtale igang i en ny Retning. Han spurgte om Studenterlivet i København, hvad man fornøiede sig med, hvorledes man holdt sammen imod Philistrene, og blev især forundret over, at man ikke duellerede. Han ansaae dette for en Mangel, ikke fordi Slagsmaal i og for sig var noget Godt, men fordi Personligheden fik Plads og blev fremhævet og agtet, og fordi selve Maaden, hvorpaa et »Paukeri« kom istand ved et tydsk Universitet forudsatte Aand. »Det er først, naar man ved Vid og Ironi har drevet sin Modstander saa vidt, at han maa